

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

21 MEI 2008

Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 september 1999 betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen, om te wijzen op de gevaren van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen

Wetsvoorstel betreffende etikettering en gezondheidswaarschuwingen op verpakkingen van alcoholhoudende dranken die zwangere vrouwen ertoe aanzetten geen alcohol te consumeren

Voorstel van resolutie tot het opstarten van een sensibiliseringscampagne die wijst op de gevaren van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE SOCIALE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **CLAES**

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

21 MAI 2008

Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 septembre 1999 relatif à l'étiquetage des denrées alimentaires préemballées, afin d'attirer l'attention sur les risques liés à la consommation d'alcool pendant la grossesse

Proposition de loi relative à l'étiquetage et aux messages à caractère sanitaire préconisant l'absence de consommation d'alcool par les femmes enceintes sur les unités de conditionnement des boissons alcoolisées

Proposition de résolution visant à organiser une campagne de sensibilisation afin d'attirer l'attention sur les risques liés à la consommation d'alcool pendant la grossesse

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES
PAR
M. **CLAES**

Samenstelling van de commissie / Composition de la commission :

Voorzitter / Présidente : Nahima Lanjri.**Leden / Membres :**

CD&V N-VA	Wouter Beke, Dirk Claes, Nahima Lanjri, Els Schelfhout.
MR	Jacques Brotchi, Richard Fournaux, Dominique Tilmans.
Open VLD	Jean-Jacques De Gucht, Patrik Vankrunkelsven.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder, Nele Jansegers.
PS	Sfia Bouarfa, Christiane Vienne.
SP.A-SPIRIT	Marleen Temmerman, Myriam Vanlerberghe.
CDH	Anne Delvaux.
Écolo	Isabelle Durant.

Plaatsvervangers / Suppléants :

Sabine de Bethune, Louis Ide, Etienne Schouppe, Helga Stevens, Elke Tindemans.
Berni Collas, Christine Defraigne, Alain Destexhe, Philippe Monfils.
Margriet Hermans, Nele Lijnen, Paul Wille.
Yves Buysse, Hugo Covelliers, Karim Van Overmeire.
Joëlle Kapompolé, Philippe Mahoux, Olga Zrihen.
Bart Martens, Guy Swennen, Johan Vande Lanotte.
Marc Elsen, Jean-Paul Procureur.
Josy Dubié, Carine Russo.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****4-530 - 2007/2008 :**

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Vankrunkelsven c.s.
Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

*Zie ook :***Stukken van de Senaat :****4-598 - 2007/2008 :**

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heer Mahoux.
Nr. 2 : Verslag.

Stukken van de Senaat :**4-607 - 2007/2008 :**

Nr. 1 : Voorstel van resolutie van de heer Vankrunkelsven c.s.
Nr. 2 : Amendementen.
Nr. 3 : Verslag.

*Voir :***Documents du Sénat :****4-530 - 2007/2008 :**

N° 1 : Proposition de loi de M. Vankrunkelsven et consorts.
N°s 2 et 3 : Amendements.

*Voir aussi :***Documents du Sénat :****4-598 - 2007/2008 :**

N° 1 : Proposition de loi de M. Mahoux.
N° 2 : Rapport.

Documents du Sénat :**4-607 - 2007/2008 :**

N° 1 : Proposition de résolution de M. Vankrunkelsven et consorts.
N° 2 : Amendements.
N° 3 : Rapport.

I. Inleiding

Het wetsvoorstel is ingediend op 28 januari 2008. Het werd besproken samen met het wetsvoorstel van de heer Philippe Mahoux (stuk Senaat, nr. 4-598/1) betreffende etikettering en gezondheidswaarschuwingen op verpakkingen van alcoholhoudende dranken die zwangere vrouwen ertoe aanzetten geen alcohol te consumeren en met het voorstel van resolutie van de heer Patrik Vankrunkelsven c.s. (stuk Senaat, nr. 4-607/1) tot het opstarten van een sensibiliseringscampagne die wijst op de gevaren van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap. Over dit laatste voorstel bestaat een apart verslag (zie stuk Senaat, nr. 4-607/3).

De bovenvermelde voorstellen zijn door de commissie besproken tijdens haar vergaderingen van 16, 23 en 30 april en van 14 mei 2008, in aanwezigheid van mevrouw Laurette Onkelinx, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

II. Inleidende uiteenzettingen

II.1. Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 september 1999 betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen, om te wijzen op de gevaren van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen, ingediend door de heer Vankrunkelsven (stuk Senaat, nr. 4-530/1)

Het wetsvoorstel vertrekt van de vaststelling dat het gebruik van alcohol tijdens de zwangerschap ernstige gevolgen kan hebben voor het kind. Deze bewustwording is niet nieuw maar meerdere recente studies hebben aangetoond dat 18% van de zwangere vrouwen zonder voorzorgen alcohol gebruiken en dat 5% van hen zelfs veel drinken, soms zonder zich daarbij bewust te zijn van het gevaar van hun gedrag. Deze studies hebben ook de gevolgen hiervan benadrukt, die een groeiachterstand, afwijkende gelaatskenmerken en een slechtere hersenontwikkeling kunnen omvatten. In ernstige gevallen kan zelfs gesproken worden van « foetaal alcoholisme », wat zich uit in gedrags- en geheugenstoornissen.

De indiener vindt dat er ook preventief moet worden opgetreden. Hij heeft inspiratie gehaald uit Frankrijk, waar het reeds verplicht is om een pictogram met een waarschuwing af te drukken op de etiketten van alcoholhoudende dranken. Dit pictogram is ook in België reeds afgebeeld op een aantal soorten bier en wijn.

Moet hier nog een tekst bijkomen? Na beraad heeft de indiener gekozen voor een eenvoudig symbool, dat duidelijk is, er steeds hetzelfde uitziet en door iedereen herkend kan worden, veeleer dan voor een tekst die meestal toch niet wordt gelezen.

I. Introduction

La proposition de loi a été déposée le 28 janvier 2008. Elle a été examinée conjointement avec la proposition de loi relative à l'étiquetage et aux messages à caractère sanitaire préconisant l'absence de consommation d'alcool par les femmes enceintes sur les unités de conditionnement des boissons alcoolisées, déposée par M. Philippe Mahoux (doc. Sénat, n° 4-598/1) et avec la proposition de résolution visant à organiser une campagne de sensibilisation afin d'attirer l'attention sur les risques liés à la consommation d'alcool pendant la grossesse, déposée par M. Patrik Vankrunkelsven et consorts (doc. Sénat, n° 4-607/1). Cette dernière fait l'objet d'un rapport distinct (voir doc. Sénat, n° 4-607/3).

Les propositions précitées ont été examinées par la Commission lors de ses réunions des 16, 23 et 30 avril, ainsi que du 14 mai 2008, en présence de Mme Laurette Onkelinx, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique.

II. Exposés introductifs

II.1. Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 13 septembre 1999 relatif à l'étiquetage des denrées alimentaires préemballées afin d'attirer l'attention sur les risques liés à la consommation d'alcool pendant la grossesse, déposée par M. Vankrunkelsven (doc. Sénat, n° 4-530/1)

La proposition de loi part du constat que la consommation d'alcool pendant la grossesse peut avoir une influence sérieuse sur l'enfant. Cette prise de conscience n'est pas neuve mais plusieurs études réalisées récemment ont montré que 18% des femmes enceintes consommaient de l'alcool sans précaution et que 5% d'entre elles buvaient même beaucoup, sans avoir nécessairement conscience des dangers de ce comportement. Les études ont aussi mis en évidence des conséquences telles que retard de croissance, altération des traits et problèmes de développement cérébral. Dans des cas très graves, il est même question de « syndrome d'alcoolisme foetal » se traduisant par des troubles du comportement et de la mémoire.

Pour toutes ces raisons, l'auteur estime qu'il faut agir préventivement. Il s'est inspiré de ce qui existe déjà en France pour imposer un pictogramme de mise en garde sur les étiquettes de boissons alcoolisées. Celui-ci figure déjà sur certaines bouteilles de bière et de vin en Belgique.

Faut-il aussi apposer un texte? Après réflexion, l'auteur a opté pour un simple symbole, clair et uniforme, et qui, répété sur toutes les bouteilles, sera reconnu par tout un chacun, plutôt qu'un texte qui, le plus souvent, ne serait pas lu.

II.2. Wetsvoorstel betreffende etikettering en gezondheidswaarschuwingen op verpakkingen van alcoholhoudende dranken die zwangere vrouwen ertoe aanzetten geen alcohol te consumeren, ingediend door de heer Philippe Mahoux (stuk Senaat, nr. 4-598/1).

Wetsvoorstel nr. 4-598/1 onstond om dezelfde redenen als de voorgaande tekst. Het voorstel wil een duidelijke waarschuwing invoeren wat het gevaar van alcohol betreft voor de zwangere vrouw en haar kind. Men zou trouwens kunnen overwegen om die waarschuwing uit te breiden naar andere bevolkingsgroepen. Op tabaksproducten staat al vermeld dat ze gevaarlijk zijn voor de gezondheid en dit vormt geen probleem in het kader van de Europese wetgeving. Wat alcohol betreft, zal de waarschuwing enkel tot zwangere vrouwen gericht zijn.

Het voorstel bevat een « phasing out », aangezien een aantal van deze producten op de markt worden gebracht met een vervaldatum die ver in de toekomst ligt. Deze « niet conforme » producten zullen dus nog verkocht mogen worden, op voorwaarde dat hun etiketten zijn aangebracht of de producten in de handel zijn gebracht binnen een jaar na de inwerkingtreding van de wet.

Het wetsvoorstel wil uiteraard alle bevolkingsgroepen aanspreken. Hoewel in het voorstel het pictogram niet wordt vastgelegd, zal de afbeelding toch goed zichtbaar moeten zijn.

III. Algemene bespreking

Mevrouw Durant meldt dat zij de voorstellen steunt. Zij vindt wel dat men de problematiek niet moet verbreden, omdat men dan het risico loopt het doel te missen. Alcoholverslaving is een ernstig probleem, dat uiteenlopende gevolgen kan hebben voor de hele bevolking. Hier worden voornamelijk de informatie en de bewustmaking van de zwangere vrouw vooropgesteld en gaat het dus om een duidelijk afgebakend onderdeel van de problematiek.

Mevrouw Delvaux zegt dat zij ervan overtuigd is dat sommige vrouwen niet weten welke dramatische gevolgen het gebruik van alcohol tijdens de zwangerschap kan hebben. Zij vraagt zich af wat de beste manier is om de boodschap te doen overkomen: met alleen een pictogram, of met een afbeelding waar ook tekst bij staat. Vanuit het oogpunt van de preventie lijkt het doeltreffender om de boodschappen te combineren. In ieder geval is het uiterst belangrijk dat in samenspraak met de gemeenschappen een bewustmakingscampagne wordt gevoerd.

Mevrouw Van Hoof vindt dat de combinatie van tekst en pictogram heel doeltreffend kan zijn. Bewustmaking en informatie zijn zeker noodzakelijk: er

II.2. Proposition de loi relative à l'étiquetage et aux messages à caractère sanitaire préconisant l'absence de consommation d'alcool par les femmes enceintes sur les unités de conditionnement des boissons alcoolisées, déposée par M. Philippe Mahoux (doc. Sénat, n° 4-598/1)

La proposition de loi n° 4-598/1 trouve sa justification dans les mêmes causes que le texte précédent. La proposition vise une mise en garde très claire quant aux dangers de l'alcool pour la femme enceinte et son enfant. On pourrait d'ailleurs envisager de l'étendre à d'autres groupes de la population. Sur le tabac, le principe de danger pour la santé est déjà inscrit et cela ne pose pas de problème au regard de la législation européenne. Pour l'alcool, la mise en garde ne visera que les femmes enceintes.

La proposition contient un « *phasing out* » car certains produits sont commercialisés avec un délai de péremption très long. C'est pourquoi des produits non conformes pourront encore être commercialisés à condition d'avoir été étiquetés ou mis sur le marché dans un délai d'un an à partir de l'entrée en vigueur de la loi.

La proposition de loi entend évidemment sensibiliser tous les publics. Si elle ne définit pas le pictogramme, celui-ci devra en tout cas être bien visible.

III. Discussion générale

Mme Durant exprime son soutien aux propositions. Elle estime néanmoins qu'il ne faut pas élargir la problématique, sous peine de manquer l'objectif. L'alcoolisme est un grave problème, avec diverses conséquences pour l'ensemble de la population. Ici, on vise essentiellement l'information et la sensibilisation des femmes enceintes, c'est-à-dire un segment précis et clair de la problématique.

Mme Delvaux se dit convaincue de l'ignorance de certaines femmes enceintes quant à l'impact dramatique que peut avoir la consommation d'alcool pendant la grossesse. Elle s'interroge sur la meilleure manière de faire passer le message, soit au moyen d'un pictogramme seul, soit en y ajoutant un texte. Il semble en effet qu'en matière de prévention, la combinaison de messages aurait plus d'impact. Il est en tout cas essentiel qu'une campagne de sensibilisation soit menée en parallèle avec les communautés.

Mme Van Hoof est d'avis que la combinaison d'un texte et d'un pictogramme pourrait être très efficace. Une sensibilisation et une information sont certes

bestaan nog veel foute opvattingen. Men hoeft maar te denken aan de veel voorkomende raad aan zogende vrouwen om tafelbier te drinken.

Zij stelt zich vragen bij de alcoholgrens van 1,2 % die alleen in wetsvoorstel nr. 4-607 wordt vermeld: is die grens op wetenschappelijke studies gebaseerd?

Ook tabak is gevaarlijk voor zwangere vrouwen; hoort men dan niet hetzelfde soort pictogram af te beelden op de sigarettapakjes?

Mevrouw Van Ermen pleit ook voor het plaatsen van een afbeelding op sigarettapakjes.

De heer Claes merkt op dat de bierindustrie tegenwoordig de neiging heeft om dranken op de markt te brengen die minder alcohol bevatten en zoeter zijn, met vrouwen als speciaal doelpubliek. De kwestie van de alcoholgrens die in de wet wordt opgenomen, lijkt hem dus van cruciaal belang.

Is er contact opgenomen met de verpakkingindustrie, om na te gaan hoe dit georganiseerd kan worden? Er wordt immers veel drank ingevoerd (wijn, bier, enzovoort).

Mevrouw Vanlerberghe is van mening dat men niet tegen een initiatief kan zijn dat het gevaar van alcoholgebruik voor zwangere vrouwen wil benadrukken. Zij denkt echter wel dat de meeste vrouwen goed geïnformeerd zijn, medisch gevolgd worden en erg goed opletten tijdens hun zwangerschap. Vrouwen die buiten deze groep vallen hebben over het algemeen werkelijk problemen met alcohol en een pictogram zal hen niet van het drinken afhouden. Het plaatsen van een afbeelding moet beschouwd worden als een bijdrage tot de preventie van gevaarlijk alcoholgebruik, maar kan de persoonlijke begeleiding niet vervangen.

Het lid merkt ook op dat de gebruiker in een café gewoonlijk de fles niet te zien krijgt.

Zij vindt trouwens dat het probleem van de etikettering niet terzijde mag worden geschoven. Als er geen oplossing komt voor de ingevoerde dranken, zal de wet immers weinig kunnen worden toegepast.

Spreekster beschouwt het initiatief dus als positief, maar het is geen afdoende oplossing voor het probleem.

De heer Vankrunkelsven verklaart dat de alcoholgrens van 1,2 % vrij willekeurig is maar dat ze moet voorkomen dat dranken met een laag alcoholgehalte onder de toepassing van de wet vallen. Er wordt van zwangere vrouwen niet gevraagd dat zij zich zo strikt onthouden als ex-alcoholverslaafden die geen druppel alcohol meer mogen aanraken. Van het drinken van alcoholvrij bier kan men vrijwel geen schade onder vinden.

nécessaires car il existe encore beaucoup d'idées fausses. À titre d'exemple, il est encore souvent recommandé aux femmes qui allaitent de boire de la bière de table.

Elle s'interroge sur le seuil de 1,2 % d'alcool mentionné seulement dans la proposition de loi n° 4-607: celui-ci est-il basé sur des études scientifiques?

Par ailleurs, le tabac est aussi dangereux pour les femmes enceintes; ne serait-il pas opportun d'apposer un pictogramme du même genre sur les paquets de cigarettes?

Mme Van Ermen plaide aussi pour qu'un logo soit apposé sur les paquets de cigarettes.

M. Claes remarque que l'industrie de la bière a tendance aujourd'hui à mettre sur le marché des boissons faiblement alcoolisées et plus sucrées, notamment à destination du public féminin. La question du seuil à fixer dans la loi lui semble donc cruciale.

Des contacts ont-ils été pris avec l'industrie de l'emballage pour savoir comment le secteur pourra s'organiser, compte tenu de la quantité de boissons importées (vin, bière, etc.)?

Mme Vanlerberghe estime qu'on ne peut que soutenir une initiative visant à rappeler les dangers de l'alcool pour les femmes enceintes. Elle est néanmoins d'avis que la plupart des femmes sont bien informées, bénéficient d'un suivi médical et font très attention pendant leur grossesse. Les femmes qui échappent à la règle ont généralement de réels problèmes avec l'alcool et un pictogramme ne les dissuadera pas de boire. L'apposition d'un logo doit être vue comme une contribution dans la prévention contre les dangers de l'alcool mais elle ne remplace pas un accompagnement personnalisé.

La membre remarque aussi que dans un café, le consommateur ne voit en général pas la bouteille.

Par ailleurs, la membre estime que le problème de l'étiquetage ne doit pas être négligé car à défaut de solution pour les boissons importées, la loi risque d'avoir peu d'application.

Pour l'intervenante, l'initiative est positive mais elle ne permet pas d'appréhender véritablement le problème.

M. Vankrunkelsven déclare que le seuil de 1,2 % est quelque peu arbitraire mais il vise à éviter que des boissons à très faible taux d'alcool tombent dans le champ d'application de la loi. On ne demande pas aux femmes enceintes de se comporter de façon aussi stricte que des anciens alcooliques qui ne peuvent plus boire une goutte d'alcool. Si on boit de la bière « N.A. », il est presque impossible de subir un dommage.

Wat de verpakkingindustrie betreft, kan een overgangsmaatregel ervoor zorgen dat de bestaande voorraden worden verkocht vooraleer de wet in werking treedt. Het probleem van de ingevoerde dranken wordt in Frankrijk opgelost door een stempel op het etiket aan te brengen. De verpakkingindustrie dient hiervoor echter zelf een oplossing te vinden.

Uit contacten met brouwerijen blijkt trouwens dat zij een dergelijke maatregel al hebben overwogen, maar dat zij dachten zichzelf daardoor in een zwakkere positie te brengen ten opzichte van de wijnproducenten. Nadat de wet in Frankrijk was aangenomen, hebben de Belgische brouwers echter de afbeelding aangebracht op de flessen die voor export bestemd waren en soms zelfs op hun hele productie.

De indiener van het voorstel geeft toe dat het eenvoudiger ware geweest om een eenvormige, Europese wet op te leggen. Men kan echter als nationale wetgever niet steeds wachten op het Europese initiatief alvorens zelf te handelen.

Het wetsvoorstel zal het probleem van de zwangere alcoholverslaafde vrouwen zeker niet regelen, maar een bewustmakingscampagne, het informeren van de bevolking en het herhalings-effect van de afbeelding kunnen wel tot een bewustwording leiden. Zelfs als hij slechts op 5% van de gevallen invloed heeft, loont deze maatregel toch de moeite.

Mevrouw Vienne benadrukt dat een bewustmakingscampagne niet tot doel heeft alles op te lossen. Het initiatief dat hier wordt genomen zal dan een stap zijn in het bewustwordingsproces met betrekking tot alcoholgebruik. Ook al waarschuwen de artsen zwangere vrouwen voor de risico's van alcoholgebruik, toch volstaat dit niet. Alcohol is teveel een deel van ons consumptiepatroon.

Over de aanpassing van de markt hoeft men zich geen zorgen te maken. De producenten passen zich gemakkelijk aan hun gevarieerde doelpubliek aan en dat geldt ook voor de verpakking. Waarom zou men echter niet proberen om de Europese overheid warm te maken voor de zaak?

Mevrouw Vanlerberghe vraagt zich af of men dronken kan worden als men de hele dag door drankjes gebruikt met een alcoholgehalte van minder dan 1,2%. Zij vindt dat men die grens niet kan vastleggen zonder dat er een wetenschappelijke grond voor bestaat.

Mevrouw Lanjri, voorzitter, verduidelijkt dat het er niet om gaat te weten of men dronken kan worden, maar wel of er gevaar is voor het ongeboren kind. Als er een — al was het maar miniem — risico bestaat, moet die grens uit de wet worden gehaald.

En ce qui concerne l'industrie de l'emballage, une mesure transitoire permet d'écouler les stocks existant avant l'entrée en vigueur de la loi. Le problème des boissons importées est résolu en France par l'apposition d'un simple cachet sur l'étiquette. C'est toutefois à l'industrie de l'emballage qu'il appartient de trouver une solution.

De contacts pris avec des brasseries, il ressort qu'elles-mêmes ont déjà envisagé une telle mesure mais qu'elles ont estimé qu'elles allaient se placer en situation de discrimination par rapport aux producteurs de vins. Toutefois, quand la loi a été adoptée en France, les brasseurs belges ont apposé le logo sur les bouteilles destinées à l'exportation mais parfois aussi sur toute leur production.

L'auteur de la proposition reconnaît qu'il aurait été plus simple d'avoir une législation uniforme au niveau européen, mais on ne peut pas, en tant que législateur national, attendre systématiquement une initiative européenne pour agir.

La proposition de loi ne va certes pas régler le problème chez les femmes enceintes alcooliques mais l'organisation d'une campagne de sensibilisation, l'information du public et l'effet de répétition du logo peuvent amener à une prise de conscience. Même si elle n'a d'impact que sur 5% des cas, la mesure en vaut la peine.

Mme Vienne souligne qu'une campagne de sensibilisation n'a pas pour vocation d'être universelle. L'initiative prise ici constituera une étape dans la prise de conscience en matière de consommation d'alcool. Même si les médecins mettent en garde les femmes enceintes contre les risques de la consommation d'alcool, c'est insuffisant car l'alcool fait trop partie intégrante de nos modèles de consommation.

L'adaptation du marché n'est pas un sujet de préoccupation. Les producteurs s'adaptent très facilement à leurs différentes cibles et il en va de même pour l'emballage. Néanmoins, pourquoi ne pas essayer de sensibiliser les autorités européennes à la question?

Mme Vanlerberghe demande s'il est impossible d'être ivre en buvant pendant toute la journée des boissons dont le taux d'alcool est inférieur à 1,2%. Elle estime qu'on ne peut fixer ce taux dans la loi que s'il est scientifiquement étayé.

Mme Lanjri, présidente, précise qu'il ne s'agit pas de savoir si l'on peut être ivre mais s'il peut y avoir un danger pour le fœtus. Si un risque existe, aussi faible soit-il, il faut supprimer ce seuil dans la loi.

De heer Vankrunkelsven merkt op dat de grens van 1,2 % ook een praktische bestaansreden heeft: het is pas vanaf die grens dat het alcoholgehalte op het etiket moet worden vermeld. Men is ervan uitgegaan dat dranken met een lager alcoholgehalte eigenlijk niet alcoholhoudend zijn, aangezien men er niet dronken kan van worden.

In theorie kan het menselijk lichaam één glas normaal bier (met 5 % alcohol) verwerken per uur. Als men alcoholvrij bier drinkt, dat toch — ondanks de benaming — een alcoholgehalte heeft van 0,5 %, moet men er al tien per uur van drinken om hetzelfde effect te bereiken. Het is bijna onmogelijk om zoveel te drinken. Er ontstaat vanzelf een fysieke beperking. De grens van 1,2 % lijkt dus redelijk en juist.

Er zijn echter geen wetenschappelijke studies die aantonen dat één bepaalde grens verdedigbaarder is dan een andere grens, wat de gevolgen voor de foetus betreft. Het beste advies dat men aan zwangere vrouwen kan geven is dan ook om helemaal geen alcohol te gebruiken.

De heer Claes merkt op dat sommige vrouwen ondanks deze boodschap toch zullen drinken, maar als zij dan drankjes kiezen met een lager alcoholgehalte zal het doel toch bereikt zijn. Het is dus toch belangrijk een grens vast te leggen. Het spreekt vanzelf dat de verpakkingssector meer moeilijkheden zal hebben met de ingevoerde producten. Volgens het lid zal men voor die producten dan ook een langere aanpassingsperiode moeten toestaan. Natuurlijk is het moeilijk om het logo altijd aan de klant te laten zien in cafés en andere openbare plaatsen, maar het zou eventueel op de kaart van de alcoholhoudende dranken kunnen worden gezet. Bovendien wordt er op die plaatsen meestal gedronken in gezelschap van andere mensen en heerst er in dat geval een soort sociale controle.

Mevrouw Van Hoof merkt op dat de tolerantie van alcohol varieert van de ene vrouw tot de andere. Het zou duidelijker zijn, zowel voor de consumenten als voor de verpakkingsindustrie, als er geen grens in de wet wordt opgelegd.

De heer Vankrunkelsven herhaalt dat de huidige wetgeving het verschil tussen de wel en niet alcoholhoudende dranken legt bij 1,2 % en dat de vermelding van het alcoholgehalte pas verplicht is vanaf die grens.

Mevrouw Lanjri, voorzitter, antwoordt dat dit niet betekent dat men het «zwangere vrouwen»-logo niet kan aanbrengen op dranken met een alcoholgehalte dat onder die grens ligt, zolang men weet dat die dranken alcohol bevatten. Aangezien men geen wetenschappelijk advies heeft wat de risico's voor de foetus betreft, is dit de veiligste oplossing.

M. Vankrunkelsven fait remarquer que le seuil de 1,2 % a été retenu aussi pour une raison pratique: c'est à partir de ce seuil que le pourcentage d'alcool doit être mentionné sur l'étiquette. On a estimé qu'en deçà il ne s'agissait pas vraiment de boissons alcoolisées parce qu'on ne pouvait pas être ivre en les buvant.

En principe, le corps humain peut éliminer un verre de bière normale (5 % d'alcool) par heure. Si l'on boit de la bière sans alcool, qui a quand même, malgré l'appellation, un taux d'alcool de 0,5 %, il faut en boire dix par heure avant d'arriver au même stade. C'est presque impossible d'absorber un tel volume. La limitation physique s'impose d'elle-même. Le seuil de 1,2 % semble donc raisonnable et justifié.

Néanmoins, aucune étude scientifique ne permet de justifier un seuil plutôt qu'un autre en termes d'impact sur le fœtus. Le meilleur conseil que l'on puisse donner à une femme enceinte est de ne pas boire du tout d'alcool.

M. Claes fait remarquer que certaines femmes boiront malgré le message, mais si elles se tournent vers des alternatives moins alcoolisées, l'objectif sera quand même rencontré, d'où l'intérêt de fixer un seuil. Par ailleurs, il est évident que le secteur de l'emballage aura plus de difficultés à s'adapter pour les produits importés. Selon le membre, il faudra certainement prévoir pour ceux-ci un délai plus long de mise en conformité. Enfin, il sera certes difficile de montrer au client le logo dans les cafés et autres établissements publics mais on pourrait éventuellement le faire figurer sur la carte des boissons alcoolisées. De plus, on prend généralement un verre en compagnie d'autres personnes et dans ces cas-là, le contrôle social s'exerce.

Mme Van Hoof fait remarquer que le seuil de tolérance à l'alcool varie d'une femme à l'autre. Pour plus de clarté, tant vis-à-vis du public que pour l'industrie de l'emballage, il serait peut-être plus avisé de ne pas fixer de seuil dans la loi.

M. Vankrunkelsven répète que dans la législation actuelle, la différence entre boissons alcoolisées et non alcoolisées a été fixée au seuil de 1,2 % et que l'indication du taux d'alcool n'est imposée qu'à partir de ce seuil.

Mme Lanjri, présidente, réplique que cela n'empêche pas d'imposer l'apposition du logo «femmes enceintes» en dessous de ce seuil, à partir du moment où on sait que la boisson contient de l'alcool. Si l'on n'a pas d'avis scientifique sur les dangers pour le fœtus, c'est la solution la plus sûre.

De heer Vankrunkelsven vindt dat men redelijk moet blijven. Het is uiteindelijk de bedoeling om een boodschap te geven aan zwangere vrouwen die beperkte hoeveelheden alcohol gebruiken.

Hij pleit er ook voor om de bestaande wetgeving als basis te gebruiken. Daarin is een grens vastgelegd om objectieve redenen. Als men die grens wil wijzigen, komen daar lange discussies van.

Mevrouw Onkelinx, minister van Sociale Zaken en van Volksgezondheid, deelt de bezorgdheid van de indieners van de voorliggende tekst. Er is ontegensprekelijk een aspect «volksgezondheid», hoewel men twijfels kan hebben over de drempel van 1,2%. Een specialist van het WIV zou de commissie hierover kunnen inlichten.

Wat de boodschap betreft, wijst de minister erop dat een tekst in de drie landstalen zou moeten verschijnen.

Mevrouw Delvaux dringt erop aan dat men een specialist hoort om tot objectieve percentages te kunnen komen. Het alcoholgehalte is belangrijk maar de gebruikte hoeveelheid en de gevoeligheid van de persoon zijn ook bepalende factoren.

De heer Claes stelt voor om het advies in te winnen van de FOD Volksgezondheid of van een andere overheidsinstelling, en van de verpakkingsindustrie.

De heer Vankrunkelsven verklaart dat hij zich niet zal verzetten tegen een amendement dat de drempel voor het verplicht aanbrengen van een pictogram wil verlagen, maar de drempel van 1,2% lijkt hem een goede manier om alcoholhoudende dranken te onderscheiden van tafelbier en dranken met een heel laag alcoholgehalte. Men kan moeilijk eisen dat het pictogram wordt aangebracht op alle dranken, en hij is ervan overtuigd dat het doel bereikt kan worden met de huidige versie van het voorstel. De wetgeving op de verpakking werd zo veel mogelijk gevolgd: het pictogram moet alleen aangebracht worden op flessen waarop ook het alcoholgehalte aangegeven moet zijn.

Hij wijst erop dat het wetsvoorstel een tiental bibliografische verwijzingen vermeldt, maar dat geen van deze studies toelaat om met zekerheid te bepalen vanaf welke drempel alcohol schadelijk wordt. Het enige wat men kan zeggen is dat geregeld alcoholverbruik schadelijk is.

Zoals de indiener van het voorstel meent mevrouw Durant dat men eindeloos lang kan blijven discussiëren over wetenschappelijke gegevens, maar dat dit niet het doel van deze bespreking is. Het doel is een signaal te geven aan zwangere vrouwen, hen erop te wijzen dat zwangerschap een tijdelijke toestand is waarin best bijzondere voorzorgen genomen worden.

M. Vankrunkelsven est d'avis qu'il faut être raisonnable. L'objectif est de donner un signal aux femmes qui consomment de l'alcool en quantités limitées.

De plus, il plaide pour qu'on se base sur la législation existante qui a fixé un seuil pour des raisons objectives. Si l'on veut fixer un autre seuil, on va s'engager dans des discussions interminables.

Mme Onkelinx, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, partage les préoccupations des auteurs des textes à l'examen. L'aspect «santé publique» est incontestable même si peut s'interroger sur le seuil de 1,2%. Un spécialiste de l'ISP pourrait venir éclairer la commission sur ce point.

Quant au choix du message, la ministre souligne que le choix d'un texte impliquera qu'il figure dans les trois langues nationales.

Mme Delvaux insiste pour qu'on entende un spécialiste afin de pouvoir objectiver ces pourcentages. Le taux d'alcool est important mais la quantité consommée et la sensibilité de la personne entrent aussi en considération.

M. Claes suggère aussi de demander l'avis du SPF Santé publique ou d'un autre organisme officiel, ainsi que l'avis de l'industrie de l'emballage.

M. Vankrunkelsven déclare qu'il ne s'opposera pas à un amendement visant à abaisser le seuil à partir duquel un pictogramme devra être apposé, mais le seuil de 1,2% lui semble une bonne façon de délimiter la frontière entre, d'une part, les boissons alcoolisées et, d'autre part, la bière de table et les boissons très faiblement alcoolisées. On peut difficilement exiger que le pictogramme figure sur toutes les boissons et il est persuadé que la proposition dans sa version actuelle permet d'atteindre l'objectif poursuivi. La législation sur les emballages a été suivie au maximum: le pictogramme ne doit figurer que sur les bouteilles où doit aussi figurer l'indication du degré d'alcool.

Il signale que sa proposition de loi mentionne une dizaine de références bibliographiques mais que leur lecture ne permet pas de fixer avec certitude un seuil à partir duquel l'alcool serait nocif. Tout ce qu'on peut dire, c'est que la consommation régulière d'alcool est nocive.

Comme l'auteur de la proposition, Mme Durant estime qu'on peut discuter à l'infini sur les données scientifiques et que ce n'est pas l'objet du débat ici. L'objectif est de donner un signal aux femmes enceintes, la grossesse étant un état momentané, pendant lequel on invite à prendre des précautions particulières.

Mevrouw Jansegers vraagt of dit signaal ook niet gegeven moet worden aan vrouwen die borstvoeding geven.

De heer Vankrunkelsven bevestigt dat het niet aangewezen is om alcohol te drinken wanneer men borstvoeding geeft. Voorstel van resolutie nr. 4-607 roept op tot het organiseren van bewustmakingscampagnes, die in het bijzonder gericht zijn tot artsen, verplegers en zorgverleners in ziekenhuizen met een kraamafdeling.

Mevrouw Vienne merkt op dat de formulering van de boodschap ook belangrijk is. In Frankrijk wordt het pictogram vergezeld van de tekst «O alcohol tijdens de zwangerschap», wat haar een duidelijke boodschap lijkt, die voor iedereen verstaanbaar is, ongeacht het opleidingsniveau.

Mevrouw Van Hoof voegt hieraan toe dat het goed zou zijn indien alle Staten op Europees niveau dezelfde boodschap en dezelfde drempel hanteren.

Ter informatie citeert de heer Claes een fragment uit het Nationaal Anti-Alcoholplan, dat voorgelegd werd aan de Interministeriële Conferentie: «Naast jongeren vormen ook zwangere vrouwen een belangrijke doelgroep. Alcohol drinken tijdens de zwangerschap kan schade toebrengen aan het ongeboren kind. Uit voorzorg is volledige onthouding van alcohol tijdens de volledige zwangerschap de meest aangewezen aanbeveling».

De heer Mahoux vindt dat een inventaris zou moeten worden opgemaakt van alle alcoholhoudende dranken met een alcoholgehalte van minder dan 1,2 % om een beeld te krijgen van de omvang van het risico.

Mevrouw Tilmans merkt op dat zij een voorstel van resolutie heeft ingediend betreffende de alcoholconsumptie door jongeren, dat tijdens de vorige zittingsperiode eenparig is aangenomen (stuk Kamer, nr. 51-1107/1). Het verslag bij dit voorstel bevat interessante informatie over het alcoholgehalte van verschillende dranken. Zij pleit voor een link met dat voorstel, dat onder meer reclame voor alcohol en de verkoop van alcoholhoudende dranken in de afdeling frisdranken verbiedt.

De heer Vankrunkelsven vindt dit een interessante opmerking maar men moet voorkomen dat dit initiatief verdrinkt in de algemene kwestie van de alcoholbestrijding. Als reactie op de voorgaande spreker citeert hij twee dranken waarvan het alcoholgehalte duidelijk minder bedraagt dan 1,2 %, namelijk alcoholvrij bier en tafelbier. Hij herinnert eraan dat men tien glazen van dit soort bier moet drinken om het alcoholgehalte van een normale pint bier te evenaren.

De minister van Sociale Zaken en van Volksgezondheid verklaart dat de Interministeriële Conferentie — die is samengesteld uit de ministers bevoegd voor

Mme Jansegers demande si ce signal ne vaut pas aussi pour les femmes pendant la période où elles allaitent.

M. Vankrunkelsven confirme qu'il n'est pas recommandé de boire de l'alcool quand on allaite. La proposition de résolution n° 4-607 vise à organiser des campagnes de sensibilisation, notamment à destination des médecins, infirmiers et personnel soignant des hôpitaux où des accouchements sont pratiqués.

Mme Vienne remarque qu'il conviendrait aussi de s'intéresser au message. En France, le pictogramme est accompagné d'un texte «0 alcool pendant la grossesse», ce qui lui semble un message clair, accessible à tous, quel que soit le niveau d'éducation.

Mme Van Hoof ajoute que, dans le cadre européen, il serait bon que tous les États appliquent le même message et optent pour un seuil identique.

Pour information, M. Claes cite un extrait du Plan national de lutte contre l'alcoolisme qui a été soumis à la conférence interministérielle: «Outre les jeunes, les femmes enceintes constituent aussi un groupe cible important. Boire de l'alcool pendant la grossesse peut nuire à l'enfant à naître. Par précaution, il est vivement recommandé de s'abstenir complètement d'alcool pendant toute la grossesse.».

M. Mahoux trouve qu'il conviendrait de dresser un inventaire de toutes les boissons alcoolisées dont le taux d'alcool est inférieur à 1,2 % afin d'avoir une idée de l'importance du risque.

Mme Tilmans remarque qu'elle est l'auteur d'une proposition de résolution relative à la consommation d'alcool par les mineurs qui a été adoptée à l'unanimité à la Chambre sous la législature précédente (Doc. Ch. n° 51-1107/1). Le rapport de cette proposition contient des informations intéressantes au sujet des taux d'alcool des différentes boissons. Elle plaide pour une cohérence avec cette proposition qui interdisait notamment la publicité en faveur de l'alcool, ainsi que la vente de produits alcoolisés au rayon limonades.

M. Vankrunkelsven trouve cette remarque intéressante mais il faut éviter de noyer la présente initiative dans la problématique générale de la lutte contre l'alcoolisme. À l'intention de l'intervenant précédent, il cite deux boissons dont le taux d'alcool se situe clairement en dessous du seuil de 1,2 %, à savoir la bière «N.A.» et la bière de table. Il rappelle qu'il faut boire dix verres de cette bière pour atteindre le taux d'alcool d'une chope de bière normale.

La ministre des Affaires sociales et de la Santé publique déclare que la Conférence interministérielle — composée des ministres de la Santé du gouverne-

gezondheid van de federale regering en de regeringen van de deelgebieden — van mei 2005 de Cel Gezondheidsbeleid Drugsopgedragen heeft een nationaal Actieplan « alcohol » op te stellen. De voorliggende voorstellen staan op één lijn met wat de deskundigen voor het nationaal anti-alcoholplan hebben uitgewerkt, in het bijzonder wat betreft de aandacht voor de te bereiken doelstellingen. Drie hoofddoelstellingen werden vastgesteld: 1. de schade verbonden aan alcohol voorkomen en beperken; 2. onaangepaste, buitensporige, problematische en risicovolle consumptie bestrijden; 3. het beleid toespitsen op risicogroepen.

Het ontwerpplan, dat op 11 maart werd voorgesteld, werd te onnauwkeurig bevonden, met nog te weinig concrete maatregelen, en de goedkeuring ervan werd uitgesteld tot de interministeriële conferentie van 17 juni aanstaande. De minister stelt voor te wachten tot het plan is aangenomen om te zien hoe de concrete maatregelen die erin vervat zullen zijn met de voorliggende voorstellen gecombineerd kunnen worden.

De minister heeft enig voorbehoud bij het voorstel om een pictogram te laten aanbrengen. Een dergelijk voorstel werd in Europese Unie voorgesteld, en werd door de lidstaten massaal verworpen. Alleen Frankrijk en Polen hebben het pictogram ingevoerd.

Mevrouw Lanjri, voorzitter, merkt op dat niets ons ervan weerhoudt hierin een voortrekkersrol te spelen. Trouwens, indien de maatregelen in de lijn liggen van het anti-alcoholplan, waarom wachten tot de goedkeuring ervan?

Mevrouw Delvaux wil weten waarom de maatregel door de EU-lidstaten verworpen werd, en welke reële impact de maatregel in Frankrijk gehad heeft. Zo zou men ook kunnen weten of het beter is het pictogram alleen te laten aanbrengen, dan wel vergezeld van een schriftelijke boodschap.

De heer De Gucht begrijpt niet waarom men eerst de impact van de maatregel in een ander land moet kennen alvorens hem bij ons aan te nemen. Het gaat erom de verbruiker zo doeltreffend mogelijk in te lichten, en niets anders.

De heer Vankrunkelsven meent dat men een jaar of twee moet laten voorbijgaan alvorens men de impact van een maatregel kan inschatten. Hij wijst er ook op dat de waarschuwing op de pakjes sigaretten ook werd ingevoerd zonder dat men op voorhand de impact van deze maatregel had bestudeerd. Het is hoe dan ook heel moeilijk om dit te doen. Wij weten dat zo'n maatregel slechts tastbare gevolgen kan hebben als hij deel uitmaakt van een brede informatiecampaignedrankende zal misschien slechts een heel beperkte impact hebben, maar gecombineerd met de resolutie en de maatregelen die de minister zal aannemen, zal het deel uitmaken van een coherent geheel.

ment fédéral et des entités fédérées — de mai 2005 a chargé la cellule Politique de santé en matière de drogues de rédiger un Plan d'action national « alcool ». Les propositions à l'examen s'inscrivent dans la ligne retenue par les experts qui ont rédigé le projet de plan national de lutte contre l'alcool, en particulier quant à l'attention portée au but à atteindre. Trois objectifs principaux ont été fixés: 1. Prévenir et réduire les dommages liés à l'alcool; 2. Combattre la consommation inadaptée, excessive, problématique et risquée de l'alcool; 3. Mener une politique orientée vers des groupes-cibles à risques.

Présenté le 11 mars, le projet de plan a été jugé imprécis et ne contenant pas encore assez de mesures concrètes et son adoption a été reportée à la conférence interministérielle du 17 juin prochain. Elle propose d'attendre l'adoption du plan pour voir comment les mesures concrètes qui y figureront pourront être articulées avec les propositions à l'examen.

La ministre exprime quelques réserves quant à la proposition d'apposer un pictogramme. Une telle initiative a été proposée au sein de l'Union Européenne et les États membres l'ont rejetée en bloc. Seules la France et la Pologne ont adopté ce pictogramme.

Mme Lanjri, présidente, remarque que rien n'interdit de jouer le rôle de précurseur dans ce domaine. Par ailleurs, si les mesures proposées s'inscrivent dans le prolongement du plan alcool, pourquoi faudrait-il attendre son adoption?

Mme Delvaux insiste pour connaître les raisons du rejet de la mesure par les pays membres de l'UE, et disposer d'informations sur l'impact réel qu'a eu la mesure en France. Cela permettrait aussi de savoir s'il faut privilégier le pictogramme seul ou accompagné d'un message écrit.

M. De Gucht ne comprend pas pourquoi il faudrait d'abord connaître l'impact d'une mesure ailleurs avant de l'adopter chez nous. La question a trait à la manière la plus efficace d'informer le consommateur et rien d'autre.

M. Vankrunkelsven estime qu'il faut un recul d'un an ou deux pour évaluer l'effet d'une mesure. Le membre signale en outre que l'avertissement qui figure sur les paquets de cigarettes a été introduit sans qu'on ait au préalable étudié les effets d'une telle mesure. Il est de toute façon très difficile d'identifier l'impact d'une telle mesure. On sait qu'elle n'a de réel effet que si elles s'inscrivent dans le cadre d'une large campagne d'information. La simple apposition du pictogramme sur les boissons alcoolisées n'aura peut-être qu'un impact très réduit mais si elle est combinée avec la résolution et avec les mesures que la ministre va adopter, elle s'inscrira dans un ensemble cohérent.

Ten slotte herinnert spreker eraan dat ook het verbod op reclame voor sigaretten in sommige landen eenzijdig werd ingevoerd vóór de inwerkingtreding van een Europese verordening.

De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid legt uit dat de Europese Commissie, naar aanleiding van een voorstel van verordening betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen, werkgroepen de opdracht heeft gegeven de efficiëntie te analyseren van een maatregel om een pictogram aan te brengen op flessen met alcohol. Uiteindelijk hebben die werkgroepen ervoor gepleit de maatregel te verwerpen, maar men weet niet op grond waarvan, omdat hun werkzaamheden helaas niet openbaar zijn.

In Frankrijk bestaat er reeds een evaluatierapport van het « Institut national de prévention et d'éducation pour la santé ». Uit de conclusies ervan blijkt dat vrij weinig mensen zich het pictogram spontaan herinneren: ongeveer 2/3 van de Fransen en 7 zwangere vrouwen op 10 weten dat er op de flessen met alcoholhoudende drank een waarschuwing staat voor het risico van alcoholconsumptie tijdens de zwangerschap, maar slechts 14% heeft opgemerkt dat er iets nieuws op de flessen staat. Bijna één Fransman op 2 verklaart het pictogram te hebben gezien, maar slechts 29% heeft het op een fles gezien. Kennelijk zijn velen op de hoogte door de brede informatiecampaignede geschreven pers waarmee de maatregel gepaard ging.

Men acht de boodschap begrepen en oordeelt dat ze nuttig is. 77% begrijpt dat alcohol voor zwangere vrouwen verboden is, terwijl 21% denkt dat het volstaat de consumptie ervan te beperken. Voor de meerderheid van de Fransen werkt de boodschap niet culpabiliserend.

Meer dan 90% van de Fransen zijn het ermee eens dat er voortaan op flessen alcohol een waarschuwing staat over de risico's van alcoholconsumptie tijdens de zwangerschap. Bijna 6 Fransen op 10 verkiezen niettemin de volledigste boodschap, namelijk het pictogram met de boodschap. 69% van de Fransen meent dat die vermeldingen een belangrijke impact zullen hebben op zwangere vrouwen en hun alcoholconsumptie.

Ook de zwangere vrouwen lijken overtuigd. Toch verklaart bijna de helft van de vrouwen die tijdens hun zwangerschap alcohol consumeren (waarschijnlijk een weerbarstige minderheid) dat die boodschappen niets aan hun alcoholconsumptie zullen veranderen.

Tevens is het zo dat 72% van de Fransen het nuttig achten op alcoholflessen boodschappen aan te brengen voor andere bevolkingscategorieën, vooral voor jongeren. Logischerwijze is het te vermelden risico eerst en vooral de verkeersongevallen

Enfin, le membre rappelle que l'interdiction de la publicité pour les cigarettes a aussi été introduite unilatéralement dans plusieurs pays avant qu'une décision européenne soit entrée en vigueur.

La ministre des Affaires sociales et de la Santé publique explique que lors d'une proposition de règlement sur l'étiquetage des denrées alimentaires, la Commission européenne a chargé des groupes de travail d'analyser l'effectivité d'une mesure visant à apposer un pictogramme sur les bouteilles contenant de l'alcool. Ces groupes de travail ont finalement préconisé le rejet de la mesure mais on ignore sur quelle base car leurs travaux ne sont malheureusement pas accessibles.

En France, il existe déjà un rapport d'évaluation réalisé par l'Institut national de prévention et d'éducation pour la santé. Ses conclusions font état d'une mémorisation spontanée assez faible du pictogramme: environ 2/3 des Français et 7 femmes enceintes sur 10 savent que les bouteilles de boissons alcoolisées comportent un avertissement sur les risques de la consommation d'alcool pendant la grossesse mais seuls 14% ont remarqué la présence d'un nouvel élément sur les bouteilles. Près d'un Français sur 2 déclare avoir vu le pictogramme mais seuls 29% l'ont vu sur une bouteille. Il semble que beaucoup soient au courant grâce à la vaste campagne d'information dans la presse écrite qui a accompagné la mesure.

Le message est considéré comme bien compris et jugé utile. 77% comprennent que l'alcool est interdit pour les femmes enceintes contre 21% qui pensent qu'il suffit d'en limiter la consommation. Pour la majorité des Français, le message n'est pas culpabilisant.

Les Français approuvent à plus de 90% le fait que les bouteilles d'alcool comportent désormais une indication sur les risques liés à la consommation d'alcool pendant la grossesse. Près de 6 Français sur 10 préfèrent néanmoins la présentation la plus complète, à savoir le pictogramme accompagné du message. 69% des Français estiment que ces indications auront un impact important sur les femmes enceintes et leur consommation d'alcool.

Les femmes enceintes semblent aussi convaincues. Néanmoins, près de la moitié des femmes qui consomment de l'alcool pendant leur grossesse (une minorité vraisemblablement réfractaire) déclarent que ces messages ne changeront rien à leur consommation d'alcool.

Notons encore que 72% des Français jugeraient utile d'inscrire sur les bouteilles d'alcool des messages destinés à d'autres catégories de la population, prioritairement les jeunes. Assez logiquement, le risque à mentionner en priorité devrait être les accidents de la route.

De heer Vankrunkelsven stelt vast dat het pictogram kennelijk door heel wat vrouwen is gezien en een positief effect heeft gehad. Uit de studie blijkt ook dat het invoeren van het pictogram met een campagne gepaard moet gaan. Daarover gaat het voorstel van resolutie nr. 4-607/1.

IV. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 2

Amendement nr. 2

De heer Vankrunkelsven c.s. dient amendement nr. 2 in, dat strekt om artikel 2, § 1, 8°, van het koninklijk besluit van 13 september 1999 betreffende de etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen aan te vullen, met als doel het aanbrengen van een pictogram dat waarschuwt tegen de risico's van alcoholconsumptie tijdens de zwangerschap te verplichten. In tegenstelling tot de oorspronkelijke tekst van het wetsvoorstel, vermeldt het amendement niet langer het alcoholvolumegehalte van 1,2% als drempel voor het verplichte gebruik van het pictogram. Dat is een technisch probleem dat de regering moet regelen.

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met hetzelfde stemmental.

Artikel 3

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 4

Amendement nr. 1

Om te reageren op de bezorgdheid van verscheidene leden over het alcoholpercentage dat in het voorstel wordt vooropgesteld, dient de heer Vankrunkelsven een amendement in dat de Koning machtigt om dat percentage na overleg met de spelers in de sector te wijzigen.

Aangezien het koninklijk besluit hier door een wet wordt gewijzigd, zou de Koning zijn bevoegdheid

M. Vankrunkelsven constate que le pictogramme semble avoir été vu par beaucoup de femmes et avoir eu un effet positif. Il ressort aussi de l'étude que l'introduction du pictogramme doit être accompagnée d'une campagne. C'est là l'objet de la proposition de résolution n° 4-607/1.

IV. Discussion des articles

Article 1er

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 2

Amendement n° 2

M. Vankrunkelsven et consorts déposent un amendement n° 2 visant à compléter l'article 2, § 1er, 8°, de l'arrêté royal du 13 septembre 1999 relatif à l'étiquetage des denrées alimentaires préemballées, afin d'imposer l'apposition d'un pictogramme mettant en garde contre les risques de la consommation d'alcool pendant la grossesse. Contrairement au texte initial de la proposition de loi, l'amendement ne fait plus référence au taux d'alcool de 1,2% comme seuil à partir duquel il faudrait imposer le pictogramme. C'est là une question technique qui relève du gouvernement.

L'amendement n° 2 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

L'article 2 ainsi amendé est adopté par le même vote.

Article 3

L'article 3 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 4

Amendement n° 1

Afin de répondre aux inquiétudes exprimées par plusieurs membres au sujet du pourcentage d'alcool retenu dans la proposition, M. Vankrunkelsven dépose un amendement habilitant le Roi à modifier ce pourcentage après concertation avec les acteurs du secteur concerné.

En outre, l'arrêté royal étant ici modifié par une loi, le Roi perdrait sa compétence de le modifier.

verliezen om het te wijzigen. Het amendement strekt er dus ook toe de bevoegdheid van de Koning onverlet te laten.

De heer Mahoux verzet zich tegen dat amendement: enerzijds wijzigt men een gewoon koninklijk besluit met een wet en anderzijds dient men een amendement in dat strekt om de Koning de mogelijkheid te geven, niet alleen om een bepaling vast te leggen van de wet die een koninklijk besluit wijzigt, maar tevens om die wet geheel of gedeeltelijk op te heffen. Waartoe dient het parlementair initiatief dan nog? Dergelijk amendement is de complete negatie van de bevoegdheid van de wetgever!

Amendement nr. 1 werd door de indiener ingetrokken.

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Artikel 5

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

V. Stemmingen

Het aldus geamendeerde wetsvoorstel is eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

Wetsvoorstel nr. 4-598/1 dient geen doel meer als gevolg van het aannemen van onderhavig wetsvoorstel.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 11 aanwezige leden.

*
* *

**Tekst aangenomen door de commissie
(zie stuk Senaat, nr. 4-530/5 - 2007/2008)**

L'amendement vise donc aussi à maintenir cette compétence du Roi.

M. Mahoux s'insurge contre cet amendement : d'une part, on modifie par une loi un arrêté royal ordinaire et d'autre part, on dépose un amendement visant à donner au Roi la possibilité non seulement de déterminer une disposition de la loi qui modifie un arrêté royal mais aussi de supprimer cette loi ou partie de cette loi. A quoi sert encore l'initiative parlementaire? Un tel amendement est la négation complète de la compétence du législateur!

L'amendement n° 1 est retiré par son auteur.

L'article 4 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

Article 5

L'article 5 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

V. Votes

La proposition de loi ainsi amendée a été adoptée à l'unanimité des 9 membres présents.

La proposition de loi n° 4-598/1 devient sans objet par suite de l'adoption de la présente proposition de loi.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 11 membres présents.

*
* *

**Texte adopté par la commission
(voir le doc. Sénat, n° 4-530/5 - 2007/2008)**